

from the Digitalisation of the Economy URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021-russian-version.pdf>

2. Іваницька О. М. Кошук Т. В. Методологічні проблеми аналізу розмивання податкової бази та виведення прибутку з-під оподаткування (BEPS). Фінанси України. 2021. № 6. С. 55–71.

3. Іваницька О. М. Кошук Т. В. Формування умов для аналізу BEPS в Україні. Фінанси України. - 2021. - № 11. - С. 88-102.

4. Олейнікова Л. Г., Долженко І. І. Удосконалення податкового контролю в Україні на основі реалізації інструментів плану BEPS та автоматичного обміну інформацією. Наукові праці НДФІ. 2020. № 3. С. 79–94.

5. Ловінська Л. Г., Олійник Я. В., Кучерява М. В. Імплементация міжнародних рекомендацій щодо запровадження трирівневої моделі документації з трансфертного ціноутворення в Україні. Фінанси України. 2020. № 9. С. 95–109.

6. Олійник Я. В., Кучерява М. В. Оцінка готовності України до міжнародного автоматичного обміну інформацією в податкових цілях. Фінанси України. 2021. № 2. С. 85–97

7. Олійник Я. В., Чижикова О. В. Інституціональне забезпечення трансфертного ціноутворення: глобальний контекст і перспективи для України. Фінанси України. 2019. № 2, С. 99–110. Олійник Я. В. Реалізація кроку 13 Плану дій BEPS у контексті запровадження автоматичного обміну інформацією в податкових цілях / Я. В. Олійник // Фінанси України. - 2021. - № 10. - С. 41-47.

from the Digitalisation of the Economy URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021-russian-version.pdf>

2. Ivanytska O. M. Koshchuk T. V. Metodolohichni problemy analizu rozmyvannia podatkovoi bazy ta vyvedennia prybutku z-pid opodatkovannia (BEPS). Finansy Ukrainy. 2021. № 6. S. 55–71.

3. Ivanytska O. M. Koshchuk T. V. Formuvannia umov dlia analizu BEPS v Ukraini. Finansy Ukrainy. - 2021. - № 11. - С. 88-102.

4. Oleinikova L. H., Dolzhenko I. I. Udoskonalennia podatkovoho kontroliu v Ukraini na osnovi realizatsii instrumentiv planu BEPS ta avtomatychnoho obminu informatsiieiu. Naukovi pratsi NDFI. 2020. № 3. С. 79–94.

5. Lovinska L. H., Oliinyk Ya. V., Kucheriava M. V. Implementatsiia mizhnarodnykh rekomendatsii shchodo zaprovadzhennia tryrivnevoi modeli dokumentatsii z transfertnoho tsinoutvorennia v Ukraini. Finansy Ukrainy. 2020. № 9. С. 95–109.

6. Oliinyk Ya. V., Kucheriava M. V. Otsinka hotovnosti Ukrainy do mizhnarodnoho avtomatychnoho obminu informatsiieiu v podatkovykh tsiliakh. Finansy Ukrainy. 2021. № 2. С. 85–97

7. Oliinyk Ya. V., Chyzhykova O. V. Instytutsionalne zabezpechennia transfertnoho tsinoutvorennia: hlobalnyi kontekst i perspektyvy dlia Ukrainy. Finansy Ukrainy. 2019. № 2, С. 99–110. Oliinyk Ya. V. Realizatsiia kroku 13 Planu dii BEPS u konteksti zaprovadzhennia avtomatychnoho obminu informatsiieiu v podatkovykh tsiliakh / Ya. V. Oliinyk // Finansy Ukrainy. - 2021. - № 10. - С. 41-47.

JEL L86, M20

ГОЛОБОРОДЬКО Тетяна

к.е.н., доцент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування, доцент, Криворізький національний університет, Україна

ORCID: 0000-0002-9289-8932

e-mail: holoborodko@knu.edu.ua

Holoborodko Tetiana

PhD (Economics), Associate Professor, Kryvyi Rih National University, Ukraine

РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

DEVELOPMENT OF DIGITAL ENTREPRENEURSHIP

Анотація: У публікації розглянуто особливості розвитку цифрового підприємництва.

Abstract: The paper examines the specifics of the development of digital entrepreneurship.

Ключові слова: цифрове підприємництво, цифрова економіка, цифрові технології, цифрова трансформація

Keywords: digital entrepreneurship, digital economy, digital technologies, digital transformation

Серед основних цілей цифрового розвитку в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки визначено реалізацію людського ресурсу, розвиток цифрових індустрій та цифрового підприємництва, а прискорений сценарій цифрового розвитку передбачає, серед іншого, розвиток цифрового підприємництва, створення відповідних (у тому числі аналогових) інфраструктур для підтримки та розвитку інноваційної діяльності, впровадження механізмів фондування, стимулювання та підтримки [1].

Впровадження цифрових технологій в підприємстві передбачає не лише використання сучасних комп'ютерних, телекомунікаційних та цифрових технологій, а перегляд парадигми ведення бізнесу. Успішність підприємництва наразі залежить від гнучкості та швидкої реакції підприємців, від їх здатності визначити переваги впровадження технологій в процес управління, мотивації, контролю та маркетингу.

Переваги, які отримує підприємство від цифрової трансформації бізнес-процесів, залежать від виду завдань, що виконують працівники. Чим складнішими є завдання, тим глибшим є рівень цифрової трансформації, який потрібен підприємству для підвищення загальної ефективності. За рівнем складності завдання ранжуються таким чином (від більш простих до найскладніших):

- повторювані завдання;
- адміністративні завдання;
- завдання рівня підрозділу;
- завдання рівня підприємства;
- експертні завдання [2, с. 7].

В ХХІ столітті виділяють чотири цілі, які очікується, що буде реалізувати успішний цифровий співробітник, що володіє цифровими компетенціями та якому притаманні цифрові навички реалізації цифрового підприємництва у новому інноваційно-цифровому середовищі, а саме:

- безперервне навчання цифровому підприємству та інноваціям;
- інсайти;
- мережева взаємодія;
- досконалість виконання [3].

На основі аналізу робіт науковці Бужимська К. О., Желіховська М. В. виділити такі бізнес-моделі, які можуть використовуватися як новими, так і діючими бізнес-структурами в цифровій економіці:

- електронна комерція;
- краудсорсинг;
- безкоштовні послуги (з англійської мови *free of charge services*);
- партнерство;
- додаткові пропозиції (наприклад, хмарне сховище з можливістю розширення простору);
- персоніфікований масовий товар;
- послуги з оренди автомобілів, велосипедів, електричних скутерів, скутерів тощо за допомогою цифрових технологій [4, с. 18].

Різниця між електронним та цифровим бізнесом загалом полягає в технологіях, які використовуються для здійснення підприємницької діяльності. Цифрові технології за своєю природою є більш складними електронними технологіями і базуються на зборі та опрацюванні значної кількості інформації, створенні алгоритмів для їх аналізу, впровадженні систем автоматизації та штучного інтелекту. Для електронного бізнесу на початку його зародження притаманними були простіші системи збору інформації, відсутні були складні системи її систематизації та обробки [5, с. 21].

Цифрова трансформація означає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери бізнесу. Ця інтеграція призводить до принципових змін у тому, як діють громадяни, підприємства та організації, як вони забезпечують цінність для себе, своїх працівників, клієнтів, партнерів, досягаючи власних та спільних, економічних та соціальних цілей швидше, дешевше та з новою якістю [6].

Проблема усіх вітчизняних підприємств – це неорганізовані бізнес-процеси, без чіткого структурування яких неможливо провести повноцінний перехід в цифрову сферу. Цифрова трансформація повинна проводитися в певній послідовності, яка дозволяє домогтися кращих результатів. Починати трансформацію необхідно тільки після детального аналізу поточного стану ІТ. На цьому етапі підприємства, які зрозуміли важливість трансформації повинні сформулювати ескіз розвитку, провести аудит поточного стану готовності до цифрової трансформації, проаналізувати потреби клієнтів, встановити цілі та визначити пріоритети цифрового розвитку, забезпечити збір засобів забезпечення цифрової трансформації. За допомогою аналізу готовності до цифрової трансформації підприємство зможе визначити та надати оцінку своєї цифрової зрілості та збудувати ефективну модель впровадження змін у підприємстві [7, с. 52].

Розвиток цифрового підприємництва є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. Підприємці мають впроваджувати вже існуючі бізнес-структури цифрової економіки, безперервно навчатися цифровому підприємництву, постійно оцінювати свою цифрову зрілість, бути відкритими до цифрових інновацій.

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17.01.2018 № 67-р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>.
2. Краус К. М. Цифрове підприємництво в умовах динамічності глобального середовища і поглиблення його віртуалізації [Електронний ресурс] / К. М. Краус, Н. М. Краус, В. Л. Осецький // Приазовський економічний вісник. – 2021. – №4 (27). – С. 3-10. – Режим доступу: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2021/4_27_ukr/3.pdf.
3. Краус Н. М. Навчання цифровому підприємництву: інноваційні техніки, технології, види та методики [Електронний ресурс] / К. М. Краус, Н. М. Краус, Н. О. Андрусак // Ефективна економіка. 2021. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8643>.
4. Бужимська К. О. Сучасні тенденції та моделі розвитку підприємництва в умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] / К. О. Бужимська, М. В. Желіховська // Підприємництво і торгівля. – 2021. – №28 – С. 15-19. – Режим доступу: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/779>.
5. Вербівська Л. Сутність та особливості розвитку цифрового бізнесу [Електронний ресурс] / Л. Вербівська // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2021. – № 4(28). – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/262349/258816>.
6. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
7. Фролова Л.В. Трансформація підприємництва в умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] / Л.В. Фролова, І.М. Бойко // Економіка: реалії часу. – 2021. – №2(54). – С. 47-56. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No2/47.pdf>.
1. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018-2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodoyii realizatsii» vid 17.01.2018 № 67-r. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>.
2. Kraus K. M. Tsyfrove pidpriemnytstvo v umovakh dynamichnosti hlobalnoho seredovyshcha i pohlyblennia yoho virtualizatsii [Elektronnyi resurs] / K. M. Kraus, N. M. Kraus, V. L. Osetskyi // Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk. – 2021. – №4 (27). – S. 3-10. – Rezhym dostupu: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2021/4_27_ukr/3.pdf.
3. Kraus N. M. Navchannia tsyfrovomu pidpriemnytstvu: innovatsiini tekhniky, tekhnolohii, vydy ta metodyky [Elektronnyi resurs] / K. M. Kraus, N. M. Kraus, N. O. Andrusiak // Efektyvna ekonomika. 2021. – № 2. – Rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8643>.
4. Buzhymyska K. O. Suchasni tendentsii ta modeli rozvytku pidpriemnytstva v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Elektronnyi resurs] / K. O. Buzhymyska, M. V. Zhelikhovska // Pidpriemnytstvo i torhivlia. – 2021. – №28 – S. 15-19. – Rezhym dostupu: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/779>.
5. Verbivska L. Sutnist ta osoblyvosti rozvytku tsyfrovoho biznesu [Elektronnyi resurs] / L. Verbivska // Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia. – 2021. – № 4(28). – Rezhym dostupu: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/262349/258816>.
5. Ukraina 2030E – kraina z rozvynutoiu tsyfrovoy ekonomikoiu. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.htm>
6. Frolova L.V. Transformatsiia pidpriemnytstva v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Elektronnyi resurs] / L.V. Frolova, I.M. Boiko // Ekonomika: realii chasu. – 2021. – №2(54). – S. 47-56. – Rezhym dostupu: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No2/47.pdf>.